

U&H - UITVOERINGSPROGRAMMA 2024

Deel 1 - Algemeen

OPSTELLER

Organisatie : Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Afdeling : Klik en typ Afdeling
Projectcoördinator : Klik en typ Projectcoördinator
Telefoon : Klik en typ Telefoonnummer
E-mail : Klik en typ E-mailadres
Kenmerk : Klik en typ Kenmerk

Adres : Postbus 2095
1620 EB HOORN
Bezoekadres : Dampten 2
: 1624 NR HOORN

OPDRACHTGEVER

Organisatie : Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Contactpersoon : Q.M. Foppe
Telefoon : 088 – 10 21 300
E-mail : postbus@odnhn.nl

DATUM

14 november 2023

INHOUDSOPGAVE

1	ALGEMEEN	5
1.1	Doel van het Uitvoeringsprogramma	5
1.2	Vertrekpunten & ontwikkelingen	5
1.3	Werkzaamheden	6
1.4	Randvoorwaarden	6
1.5	Opbouw van het Uitvoeringsprogramma	7
1.6	Samenwerking met partners	7
1.7	Beleidscyclus	7
2	ONTWIKKELINGEN	8
2.1	Omgevingswet	8
2.1.1	Algemeen	8
2.1.2	Toetsingskader	8
2.1.3	Digitaal Stelsel Omgevingswet	9
2.1.4	Transitieperiode	9
2.1.5	Extra taken onder de Omgevingswet	9
2.1.6	Overgangsrecht binnen de Omgevingswet	10
2.1.7	Omgevingsadvies	10
2.1.8	Nieuwe Producten	11
2.1.9	Aanpassing product	11
2.2	Herziening VTH-stelsel	11
2.2.1	Rapport commissie van Aartsen (Herziening VTH-stelsel)	11
2.2.2	(Nieuw) Data- en informatiebeheer	11
2.3	Opgaven (overige onderwerpen)	11
2.3.1	Zeer Zorgwekkende Stoffen	11
2.3.2	Asbestdaken	12
2.3.3	Bodem	12
2.3.4	Energietransitie	12
2.3.5	Energiebesparing bij bedrijven	14
2.3.6	Circulaire economie	14
2.3.7	Natuur	15
2.3.8	Meerjarenagenda Omgevingsveiligheid (voorheen IOV)	15
2.3.9	Programmabeleid Externe veiligheid	16
2.3.10	Dreigingsbeeld milieucriminaliteit	16
2.3.11	Geluidcontroles horeca en evenementen	17
2.3.12	Wet open overheid (Woo)	17
2.3.13	Water	17
3	BESCHRIJVING WERKZAAMHEDEN	17
3.1	Regulering	17
3.1.1	Indicator Beoordelingen op aanvraag	18

3.1.2	Indicator Ambtshalve beoordelingen (proactief)	19
3.1.3	Indicator Maatwerkvoorschriften	20
3.2	Uitvoeren subsidieaanvragen en leningen	20
3.2.1	Subsidieaanvragen	20
3.3	Naleving	21
3.3.1	Indicator Preventie	21
3.3.2	Indicator Regulier toezicht.....	22
3.3.3	Indicator Ketentoezicht op activiteiten	22
3.3.4	Indicator Klachten en handhavingsverzoeken.....	23
3.3.5	Indicator Sanctioneren.....	23
3.3.7	Indicator Gedogen.....	24
3.4	Adviesverlening	24
3.4.1	Indicator Adviesverlening	25
3.5	Divers / projecten	26
3.5.1	Opsporingswerkzaamheden	26
3.5.2	Projecten	26
3.6	Randvoorwaardelijk	28
3.6.1	Proces- en VTH-ondersteuning.....	28
3.6.2	Samenwerking en ontwikkeling	28
3.6.3	Databeheer	28

1 ALGEMEEN

Het Uitvoeringsprogramma (UP) 2024 wordt ter vaststelling voorgelegd aan de colleges van burgemeester en wethouders (B&W) van de gemeenten en aan het college van Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Holland. Het vormt daarmee voor die bestuursorganen 'het uitvoeringsprogramma' zoals bedoeld in de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) 13.8 die in het Omgevingsbesluit is opgenomen, voor zover de bestuursorganen de betreffende taken bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) hebben ondergebracht.

De colleges maken het Uitvoeringsprogramma 2024 bekend aan de gemeenteraden en de Provinciale Staten.

1.1 Doel van het Uitvoeringsprogramma

Het document bevat het UP per deelnemer. In het UP staat een compacte beschrijving van de te leveren producten en diensten. Het UP is ook bedoeld om te anticiperen en te acteren op ontwikkelingen. Algemene organisatieontwikkelingen en bedrijfsvoeringsaspecten die in andere documenten staan, zijn niet in het Uitvoeringsprogramma opgenomen.

1.2 Vertrekpunten & ontwikkelingen

De Uitvoerings- en handhavingsstrategie OD NHN 2024-2027 (hierna: U&H-strategie) vormt het vertrekpunt voor het grootste deel van de taken die in dit UP 2024 zijn beschreven. In de U&H-strategie hebben de deelnemende gemeenten en de provincie Noord-Holland (hierna: provincie), invulling gegeven aan een opgavegerichte uitoefening van de taken. De U&H-strategie geeft inzicht in de wijze van prioriteren en het gebruik van het instrumentarium ten aanzien van regulering, toezicht, handhaving en advisering (de zogenaamde VTH & A- taken).

In dit UP 2024 zijn de werkzaamheden beschreven die de OD NHN in 2024 geraamd heeft om uit te voeren. Het is niet ongewoon dat accenten binnen de werkzaamheden in de loop van de tijd verschuiven. Bijvoorbeeld door wisseling van prioriteiten van deelnemers, wijzigingen in wet- en regelgeving of door wijzigingen in de vraag of conjunctuur. In die gevallen kan een specifiek product of dienst meer aandacht vragen dan verwacht. Als gevolg van de transitiefase waarin Nederland zit (maar ook daarbuiten) door de klimaat-, natuur- en duurzaamheidsvraagstukken is er sprake van snel veranderende inzichten, doelstellingen en regelgeving. Zo zal de komst van de Omgevingswet een grote impact hebben op de rol van de omgevingsdienst en de werkwijzen rond vergunningverlening, toezicht en advisering.

Als zich een dergelijke situatie voordoet, zal in overleg met de betreffende opdrachtgever, binnen of buiten het UP 2024, naar oplossingen worden gezocht en afspraken gemaakt. Het is vanzelfsprekend dat daarvan in de kwartaalrapportages melding wordt gemaakt.

1.3 Werkzaamheden

De OD NHN voert een aantal wettelijk vastgelegde basistaken uit. Deelnemers zijn wettelijk verplicht deze af te nemen. Daarnaast biedt de OD NHN diverse diensten als plustaken aan. De toegevoegde waarde van de OD NHN ligt in de bundeling van deskundigheid en ervaring. De gemeenten en provincie kiezen zelf welke plustaken zij afnemen.

Dit UP 2024 bevat zowel de basis- als plustaken, die de OD NHN uitvoert voor de gemeenten en provincie.

Vanuit haar rol heeft de OD NHN oog voor de belangen van onze inwoners, ondernemers, samenwerkingspartners en overige relaties. De OD NHN onderhoudt in- en extern actief contact, heeft vaste aanspreekpunten en is daarmee voor iedereen zichtbaar en laagdrempelig benaderbaar. Heldere en directe communicatie staat centraal.

Werkzaamheden die de OD NHN kan uitvoeren staan in de producten- en dienstencatalogus (PDC) beschreven. Hierin staan de producten en diensten die door de OD NHN aan de zestien gemeenten in de regio en de provincie Noord-Holland kunnen worden geleverd. Ook is die informatie opgenomen die voor de opdrachtgever nodig is om rondom de jaaropdracht de juiste keuzes te kunnen maken. In het UP deel 2 zijn de uit te voeren werkzaamheden vertaald naar de producten en diensten.

In het Uitvoeringsprogramma wordt primair inzichtelijk gemaakt hoe er invulling wordt gegeven aan de richting die in de U&H-strategie is bepaald.

1.4 Randvoorwaarden

De randvoorwaarden vormen het kader waarbinnen het UP tot stand komt en uitgevoerd wordt. Hieronder sommen we de randvoorwaarden op:

- De taken die de OD NHN uitvoert en kan uitvoeren staan in de PDC beschreven. Hierin staan de producten en diensten die de OD NHN aan de zestien gemeenten in Noord-Holland Noord en de provincie Noord-Holland kunnen worden geleverd;
- Uniforme dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en mandaatbesluiten;
- Uniforme uitvoering is van belang. Als gemeenten strategische doelen hebben geformuleerd die een specifiek milieuthema raken, dan neemt de OD NHN deze op in het Uitvoeringsprogramma. Dit gebeurt met inachtneming van een uniforme en efficiënte werkwijze. Het uitgangspunt is het principe van gelijk speelveld in de uitvoering van de wettelijke taken. Een gelijk speelveld heeft als uitgangspunt dat initiatieven en activiteiten in een gelijke situatie gelijk worden behandeld. Met experimenten en maatwerk maken wij ruimte voor het inpassen van lokale prioriteiten en specifiek beleid;
- Er is sprake van een overspannen arbeidsmarkt waarin vacatures moeilijk vervuld kunnen worden. Om op adequate wijze uitvoering te kunnen geven aan de taken die aan de OD NHN zijn toebedeeld is het van groot belang om gekwalificeerd personeel te vinden en te behouden. Zoals in zoveel sectoren in Nederland constateren ook wij dat dit een steeds grotere uitdaging gaat worden;
- Gewaarborgd wordt dat er een scheiding is tussen de taken in het kader van vergunningverlening enerzijds en toezicht en handhaving anderzijds;
- Om te voorkomen dat na verloop van tijd de toezichthouder te lang verantwoordelijk is voor handhaving van eenzelfde inrichting, worden medewerkers periodiek gerouleerd over de inrichtingen. Het uitgangspunt is dat medewerkers iedere drie jaar rouleren.
- Landelijk zijn in de Kwaliteitscriteria eisen aan het proces, de inhoud (zoals de strategieën) en de kritieke massa (robuustheid) gesteld voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze eisen zijn verder uitgewerkt in artikel 18.3 van de Omgevingswet. In de 'Verordening kwaliteit VTH omgevingsrecht provincie Noord-Holland' is vastgelegd dat de omgevingsdiensten voor de uitvoering aan de landelijke kwaliteitscriteria moeten voldoen. De borging van 'kwaliteitseisen' gebeurt door middel van een verordening. Deze verordening is door elke opdrachtgever individueel vastgesteld. Op hoofdlijnen voorziet de inhoud van deze verordeningen op een brede verantwoordelijkheid van gemeenten en provincies voor kwaliteit.

Het gaat dan om (1) thuishaken, die een college 'in eigen huis' verricht, (2) de basistaken die op grond van de wet in opdracht van een college door omgevingsdiensten worden verricht en (3) de plustaken, die een college naast de basistaken heeft belegd bij de omgevingsdienst. Voorwaarde is dat voldaan wordt aan de kwaliteitseisen.

1.5 Opbouw van het Uitvoeringsprogramma

De hoofdstukindeling is als volgt:

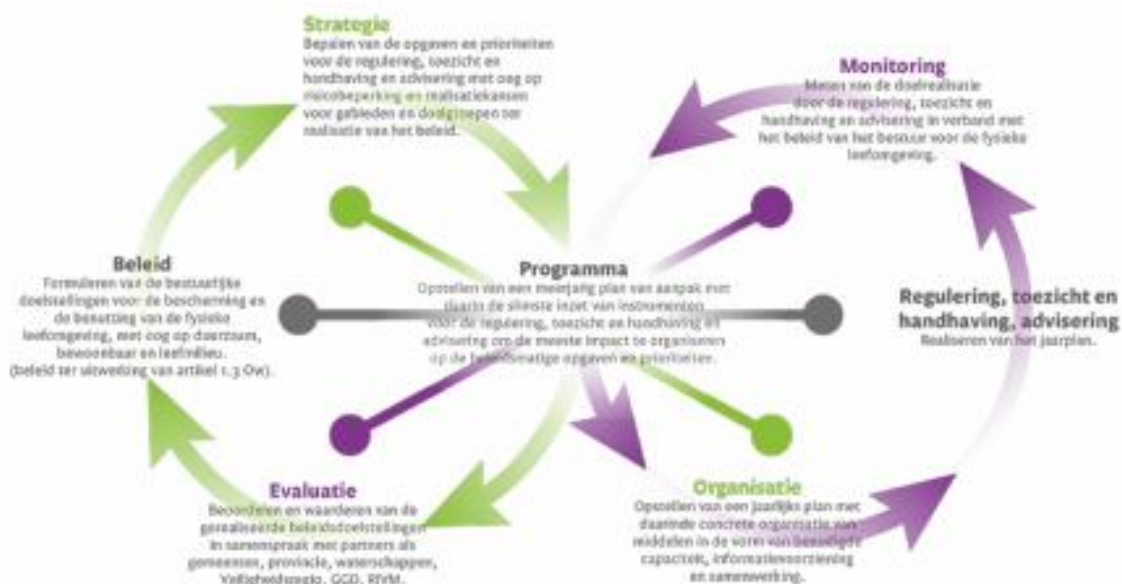
- Algemeen deel (deel 1, uniform)
- Opdrachtgever-deel (deel 2, opdrachtgever specifiek)
- Verdieping: specifieke bijlagen (opdrachtgever specifiek)
- Verdieping: algemene bijlagen (uniform)

1.6 Samenwerking met partners

De OD NHN zet zich in voor de leefomgeving door actieve samenwerking met alle belanghebbenden vanuit de eigen rol, taak en verantwoordelijkheid. Met een groot aantal partners werkt de OD NHN samen op landelijk, provinciaal, (boven)regionaal en lokaal niveau.

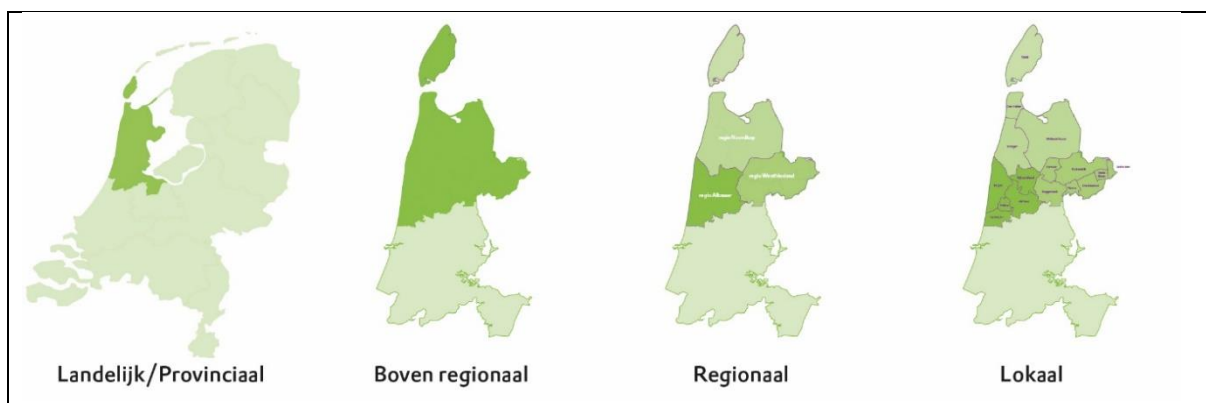
Op landelijk niveau zijn de omgevingsdiensten verenigd in koepelvereniging Omgevingsdienst NL, waaronder verschillende programma's en vakberaden lopen gericht op vergunningverlening, toezicht en handhaving en specialistische taken. Van hieruit wordt rond een aantal activiteiten, waaronder bijvoorbeeld de aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen, besproken hoe uitvoering gegeven kan worden aan de VTH-taken. Samen met de andere omgevingsdiensten (hierna: OD's) en ketenpartners in Noord-Holland wordt specifiek samengewerkt op thema's die ons op provinciaal niveau binden. Denk aan ketentoezicht, energiebesparing, stikstof en bodemkwaliteit. Lokaal wordt samengewerkt met politie, justitie en gemeenten bij de aanpak van specifieke casussen. Ook vindt op (boven)regionaal/provinciaal niveau overleg plaats, bijvoorbeeld in het Selectie-overleg, milieu informatie-overleg en het overleg met het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum).

1.7 Beleidscyclus

2 ONTWIKKELINGEN

Het domein van de leefomgeving is een dynamisch speelveld met zowel voorzienbare als onvoorzienbare ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen kunnen zich afspelen op landelijk, provinciaal, (boven)regionaal of lokaal niveau. De OD NHN en haar deelnemers staan voor duurzame keuzes en integrale maatschappelijke afwegingen. Dit komt tot uitdrukking in de maatschappelijke meerwaarde en bereikte resultaten van de OD NHN.

2.1 Omgevingswet

2.1.1 Algemeen

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet betekent een algehele stelselherziening van wet- en regelgeving die gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Deze herziening heeft aanzienlijke impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium, en heeft ook gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering.

Dit betekent dat de werkwijze voor de uitvoering van VTH-taken vanaf inwerkingtreding is afgestemd op de Omgevingswet en dat de kaders voor de VTH-taken veranderd zijn. Zo verandert ook de werkwijze: de doorlooptijden van vergunningen zijn korter. Meestal 8 in plaats van 26 weken. Verder vindt tijdens het proces meer interbestuurlijke afstemming plaats en is er meer aandacht voor vooroverleg. Daarnaast hebben opdrachtgevers vanaf de invoeringsdatum de mogelijkheid om op milieuvergunningen leges te heffen. Bij de heffing hoort ook de grotere afwegingsruimte die gemeenten krijgen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet.

2.1.2 Toetsingskader

Het toetsingskader voor vergunningen bestaat onder meer uit het gemeentelijk omgevingsplan dat van rechtswege bestaat uit alle vigerende bestemmingsplannen. Daarnaast bestaat het kader uit de set aan landelijke regels die overgaan naar de lokale overheid en de vigerende gemeentelijke verordeningen. Vergunningen worden dan verleend op basis van activiteiten in plaats van inrichtingen. De verwachting bestaat dat minder activiteiten vergunningplichtig zullen worden dan nu het geval is. De vergunningen die overblijven zijn complex en het aantal informatie- en meldingsplichtige bedrijven zal toenemen. Omdat verschillende activiteiten vergunningsvrij worden, is meer inzet nodig voor het afwikkelen van meldingen en voor toezicht en handhaving.

De precieze impact op het totaal van de te verwachten inzet is afhankelijk van verschillende factoren. Denk aan de manier waarop deelnemers omgaan met de toegenomen afwegingsruimte en de invloed daarvan op de uniformiteit van de werkprocessen. In zijn algemeenheid geldt dat maatwerk meer kost dan verdergaande standaardisatie.

OD NHN heeft veel expertise en data beschikbaar over een groot aantal thema's die terugkomen in de gemeentelijke omgevingsplannen. Het uitgangspunt is dan ook dat de OD NHN de gemeenten ondersteunt bij het vormgeven van omgevingsplannen.

Deze expertise en data zijn ook van waarde voor de gemeentelijke en provinciale omgevingsvisies, -programma's en verordeningen, alsook bij het maken van strategische keuzes bij de voorbereiding van gemeentelijke gebiedsontwikkelingsprojecten en het opstellen van beleidsregels.

De Omgevingswet biedt dus nieuwe uitdagingen en deels een andere manier van werken. Wel maakt de Omgevingswet nog steeds het onderscheid tussen basistaken en niet-basistaken (de zogenaamde plustaken).

2.1.3 Digitaal Stelsel Omgevingswet

Tegelijkertijd heeft de wijze waarop de regels zijn verwerkt in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) impact op de werkprocessen van de OD NHN. Het DSO is het centrale systeem voor het ontsluiten van omgeving-gerelateerde informatie, waarop de systemen van OD NHN moeten aansluiten. Dit kan op verschillende wijzen gevolgen hebben voor de kosten van de dienstverlening. Het een en ander is afhankelijk van de wijze waarop de landelijke voorziening DSO wordt opgeleverd en hoe de aansluitingen/instellingen vanuit gemeenten/provincie met OD NHN zijn ingeregeld en geharmoniseerd.

2.1.4 Transitieperiode

De invoering van de Omgevingswet is ook de start van een (langere) transitieperiode van het Omgevingsrecht. Deze periode eindigt op 1 januari 2032. In deze periode zullen regelmatig wijzigingen in toetsingskaders plaatsvinden die op dat moment moeten worden geïmplementeerd. De verwachting is dan ook dat de OD NHN in deze tijdsspanne regelmatig processen en bedrijfsvoering zal moeten aanpassen. Ook het omzetten van het bestaande inrichtingenbestand naar de milieubelastende activiteit zal in de transitieperiode verder plaatsvinden. Op het niveau van hoofdactiviteiten is met deze omzetting al in 2023 begonnen. De volledige omzetting naar activiteiten vraagt een grote mate van beoordeling van inrichtingen en is ook afhankelijk van de overgang naar een nieuwe centrale ICT-omgeving die in 2023 wordt gebouwd binnen de OD NHN. De U&H-strategie is opgezet met de milieubelastende activiteiten als basis. Dat geldt ook voor het UP 2024.

2.1.5 Extra taken onder de Omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen gemeenten extra taken en verantwoordelijkheden op het gebied van geluid, bodem en asbest.

Geluid

De komst van de Omgevingswet brengt grote veranderingen met zich mee rond het aspect geluid. Alle geluidregelgeving (met uitzondering die wat betreft luchtvaart) wordt opgenomen in de Omgevingswet. De Omgevingswet maakt meer lokale afwegingsruimte mogelijk waardoor lokale overheden voor specifieke gebieden meer nadruk kunnen leggen op een gezonde leefomgeving met bijpassende geluidsnormen.

Als het gaat om de normering van geluid houdt de OD NHN rekening met drie taken waarbij het reserveren van (extra) middelen nodig kan zijn:

- Onder de Omgevingswet verandert de rekensystematiek voor gezoneerde industrieterreinen. De OD NHN kan dit voor gemeenten als extra taak uitvoeren;
- Onder de Omgevingswet zijn gemeenten verplicht om uiterlijk 1 juli 2023 de basisgeluidemissie (BGE) voor de gemeentelijke wegen met meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal vast te stellen. Deze basisgeluidemissie moet daarnaast elke vijf jaar gemonitord worden. Hiervoor moeten gemeenten middelen vrijmaken. Dit kan per gemeente verschillen, omdat de zogenaamde agglomeratiegemeenten, die in het kader van de EU-richtlijn omgevingslawaai een geluidbelastingkaart moeten vervaardigen, de hiervoor benodigde gegevens ook kunnen gebruiken voor de monitoring van het geluid van gemeentelijke wegen. De OD NHN kan dit samen met gemeenten uitvoeren als extra opdracht;
- Gemeenten zullen onder de Omgevingswet geluidsnormen moeten opnemen in het Omgevingsplan.

Het is van belang dat het onderscheid in basis- en niet-basistaken duidelijk is voor de gemeenten. Want voor de niet-basistaken moeten gemeenten beslissen of ze deze taken bij de OD NHN willen beleggen. De OD NHN kan een aantal taken en rollen voor de gemeenten en regio's invullen.

Deze variëren, afhankelijk van de wens van de gemeente of samenwerkende gemeenten, van een beleidsadviserende tot een uitvoerende rol of een rol van initiator of coördinator van lokale, regionale of bovenregionale projecten.

Bodem

Bij de inwerkingtreding van de omgevingswet, verschuift een deel van de provinciale bodemtaken op het gebied van bodemverontreiniging zoals die nu onder de wet Bodembescherming (Wbb) vallen, naar de gemeenten. Inschatting van de provincie Noord-Holland is dat dit ongeveer 70 procent van de huidige Wbb-taken omvat. De uitvoering van het overgrote deel van deze taken is en blijft een basistaak, uitgevoerd door de omgevingsdienst. Het gaat hierbij zowel om toezicht, handhaving, vergunningverlening, als om juridische en beleidsmatige advisering.

Deze taakverschuiving betekent dat:

- gemeenten richting de omgevingsdienst de opdrachtgever voor deze taken wordt (mandaat en financiën);
- gemeenten het beleidskader hiervoor vaststellen (ambitie, doelen);
- de omgevingsdienst blijft zorgdragen voor een kwalitatief goede uitvoering van deze taken.

Bovenstaande geldt niet voor de gemeente Alkmaar. Deze gemeente heeft nu al onder de Wet Bodembescherming dezelfde bodemtaken als de provincie.

Daarnaast komen er ten gevolge van de Omgevingswet extra taken bij. Dit zijn de meldingen en controles graven en saneren onder en boven de i-waarde.

Asbest

In de situatie vóór de Omgevingswet is het afhandelen van sloopmeldingen met asbest één van onze plustaken. Het afhandelen van sloopmeldingen en het handhaven van overtredingen van asbest wordt onder de Omgevingswet een basistaak. Deelnemende gemeenten beleggen de basistaken bij de OD NHN. Voor de OD NHN is dit, ten opzichte van de huidige werkwijze bij sloopmeldingen, een grote wijziging omdat dit meer werk met zich mee zal brengen.

2.1.6 Overgangsrecht binnen de Omgevingswet

De Invoeringswet Omgevingswet en het Invoeringsbesluit Omgevingswet regelen het overgangsrecht van de omgevingsvergunning en andere besluiten over activiteiten. Procedures die zijn gestart vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet worden afgerond op basis van het oude recht.

2.1.7 Omgevingsadvies

De Omgevingswet vraagt om een integrale en samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Veel kennis over de fysieke leefomgeving ligt bij de omgevingsdienst. Het is voor opdrachtgevers belangrijk dat die kennis kan worden meegenomen bij het opstellen van een Omgevingsvisie, vast te stellen beleid, de doorwerking daarvan in het omgevingsplan en de uitvoering ervan in gebiedsontwikkelingsprojecten.

De omgevingsadviseurs van de OD NHN zijn daarbij de spil in de samenwerking tussen opdrachtgevers en de OD NHN. Deze samenwerking met collega's (specialisten, vergunningverleners, toezichthouders) leidt tot integrale adviezen.

De afgelopen periode zijn er al diverse producten ontwikkeld zoals Advies Omgevingsvisie, Advies Omgevingsplan, Omgevingsscan en Omgevingsanalyse.

De producten die vallen onder Omgevingsadvies strategisch zijn opgenomen in de Producten- en dienstencatalogus (PDC). Omgevingsadvies is geen basistaak en is grotendeels vraag gestuurd. In de regionale werkgroep Kerninstrumenten Omgevingsvisie en -plan zijn afstemmingsafspraken gemaakt tussen de gemeenten en de (keten)partners.

2.1.8 Nieuwe Producten

De Omgevingswet zelf introduceert enkele nieuwe producten die binnen de processen van de OD NHN een plaats moeten krijgen. De Omgevingswet legt een groter accent op de voorbereiding van een aanvraag. Om de initiatiefnemer integraal te kunnen adviseren sluiten de OD NHN en andere raadgevende partijen aan bij de diverse omgevingstafels die met regelmaat door de deelnemende gemeentes worden georganiseerd. Onze adviseur zal in zijn voorbereiding integraal afstemmen met de verschillende interne specialisten en deze waar nodig ook uitnodigen voor deelname aan de Omgevingstafel. Ook zal voor elk ingebracht initiatief een geschreven advies worden uitgewerkt.

Naast besluiten en meldingen wordt ook de informatieplicht geïntroduceerd. Vanuit de informatieplicht wordt informatie aangeleverd over een bestaande activiteit of aanvraag/melding. Deze informatie dient beoordeeld te worden en kan een aanleiding zijn voor een vervolgtraject. Hier geldt enkel een nalevingsplicht, er wordt geen besluit genomen of publicatie uitgetzet.

2.1.9 Aanpassing product

Vanaf 2024 ziet het product 'Integrale adviesaanvraag (initiatief) omgevingsvergunning behandelen' (voorheen Advies Bouwen en Ruimte, ABR) er anders uit. In de geest van de Omgevingswet gaan we werken met integrale advisering. Voor het ABR betekent dit dat we niet meer werken met modules, maar met een ABR compact en een ABR compleet. Naast de toename in integraliteit, zijn andere voordelen dat de administratieve lasten voor dit product omlaag gaan en dat benodigde capaciteit beter planbaar is.

2.2 Herziening VTH-stelsel

2.2.1 Rapport commissie van Aartsen (Herziening VTH-stelsel)

In het rapport 'Om de Leefomgeving' van 4 maart 2021 van de commissie Van Aartsen wordt geconcludeerd dat het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) dringend moet worden versterkt. Het Rijk heeft hiertoe inmiddels een Interbestuurlijk Programma gestart. De rol en positionering van de omgevingsdiensten, vertegenwoordigd door Omgevingsdienst NL, speelt daar een belangrijke rol in.

2.2.2 (Nieuw) Data- en informatiebeheer

Het belang van data- en informatiebeheer wordt in de herziening van het VTH-stelsel onderkend. In het Interbestuurlijk programma versterken VTH-stelsel (IBP-VTH) zijn zes pijlers benoemd waaronder pijler 3, Informatievoorziening.

Dataverwerkingssystemen zijn continu in ontwikkeling en de vraag naar steeds weer nieuwe data en hun samenhang groeit sterk met de Omgevingswet en de beleidsopgaven. Bij de uitvoering van taken op het gebied van regulering, toezicht en handhaving en advisering is een goede integrale en samenhangende organisatie steeds meer afhankelijk van data en de toegankelijkheid daarvan.

Voorbeelden van het belang van data- en informatiebeheer zijn: de Omgevingswet (DSO, het integraal en in samenhang benaderen van de leefomgeving), de maatschappelijke opgaven, het uitwisselen van gegevens (zoals het delen met partners, ophalen uit landelijke e-loketten), de analyse, planning, uitvoering, monitoring en evaluatie en verantwoording van de VTH&A-taken, ketentoezicht, en het toegankelijk maken van de informatie in kaartsystemen, etc.

Er zijn talloze landelijke en regionale initiatieven rondom datagebruik zoals de werkgroep 'Informatie Gestuurd Toezicht' vanuit de Samenwerkingsagenda 4 OD's Noord-Holland en het provinciale initiatief 'Datalandschap verduurzaming energiegebruik'. Binnen de OD NHN speelt onder andere de verdere inrichting van het nieuwe centrale systeem (Open Wave) en het gebruik van digitale checklists voor toezicht en handhaving.

2.3 Opgaven (overige onderwerpen)

2.3.1 Zeer Zorgwekkende Stoffen

Een zeer zorgwekkende stof (ZZS) is een stof die een gevaar vormt voor de mens of het milieu vanwege bijvoorbeeld carcinogene, mutagene, reprotoxische eigenschappen of de accumulatie in de voedselketen. De emissie naar bodem, water en lucht van ZZS is een groeiend probleem. De PFAS-crisis laat zien tot welke maatschappelijke onrust ZZS kunnen leiden (PFAS is een

stoffengroep binnen de ZZS). Uit diverse landelijke rapporten en pilots blijkt dat het huidige ZZS-beleid niet voldoende is om grip te krijgen op dit probleem. De opgaven bestaan o.a. uit:

- het vergroten van de technische kennis bij zowel bedrijven als overheden;
- een meer integraal beleid dat beter aansluit op de diffuse verspreiding van ZZS;
- het organiseren van de taken en capaciteit.

Een eenduidige, landelijke benadering wordt vanuit het RIVM en Omgevingsdienst NL een vaste structuur waarbinnen RIVM en ODNL programmatisch en structureel samenwerken op het gebied van ZZS. Deze samenwerking krijgt vorm in de uitwisseling van kennis, het uitvoeren van gezamenlijke projecten en in de ontsluiting van ontwikkelde kennis. De werkwijze is onderdeel van het IBP Versterking VTH stelsel (pijler 4) en wordt gefinancierd uit de SPUK-gelden. De samenwerking in de regio's wordt stap voor stap opgebouwd. De eerste overleggen met betrokken partners in Noord-Holland hebben in 2023 plaatsgevonden en krijgen een vervolg in 2024. Het kernteam ZZS van de OD NHN bekijkt intern op welke wijze de taken ten aanzien van vergunningverlening en toezicht en handhaving het beste vorm kunnen krijgen en stemt dit af op de landelijke en regionale benadering. Intern wordt er samengewerkt met onder andere de werkgroep Indirecte Lozingen (aandachtspunt ZZS-emissies naar water) en team Bodem dat nauw betrokken is bij het regionale PFAS-beleid in Noord-Holland Noord.

2.3.2 Asbestdaken

In 2019 is het wetsvoorstel voor een asbestdakenverbod verworpen. De minister heeft in 2020 samen met provincies, diverse gemeenten, brancheverenigingen, Milieu Centraal en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de 'Samenwerkingsverklaring aanpak asbestdaken' ondertekend. Deze partijen zetten, onder het Programmabureau Versnellingsaanpak Asbestdakensanering, gezamenlijk de schouders onder een volgende stap voor een asbestdakenvrij Nederland. Een recentelijk gehouden onderzoek is uitgevoerd om inzicht te krijgen in de huidige verwerking van asbestdaken en de verspreidingsroutes van vrijkomende asbestvezels van steeds verder verwerende asbestdaken. Ook geeft het onderzoek inzicht in mogelijke blootstellingsrisico's van vrijkomende (asbest)vezels voor bewoners van het pand en omwonenden én het effect voor/op de leefomgeving. De uitkomsten van dit onderzoek bevestigen dat de aanpak van asbestdaken noodzakelijk is en blijft voor een gezonde en schone leefomgeving. De OD NHN heeft voor de regio een asbestdakeninventarisatie uitgevoerd. Deze is in 2021 geactualiseerd en gedeeld met het Programmabureau. Het blijkt dat ook in Noord-Holland Noord nog een groot oppervlakte aan asbestdaken aanwezig is. De OD NHN blijft de gemeenten informeren over de (mogelijke) acties rond de asbestdaken.

2.3.3 Bodem

In opdracht van de Inspectie Leefomgeving en Transport heeft het RIVM een rapport gepubliceerd van 258 overtredingen met negatieve impact in de bodemketen. Het doel van dit rapport is het identificeren van de overtredingen, zogenaamde 'ongewenste gebeurtenissen'. Experts uit tal van overheidsorganisaties en het bedrijfsleven hebben deze 'ongewenste gebeurtenissen' gerangschikt op de impact die ze hebben. Hier is bijzondere aandacht voor.

2.3.4 Energietransitie

Er ligt een grote opgave op het gebied van energietransitie en verduurzaming. Deze opgaves komen vanuit gesloten akkoorden zoals het Klimaatakkoord van Parijs, vanuit Europese ontwikkelingen en landelijke afspraken als het Nederlandse Klimaatakkoord. In 2022 is het 'Beleidsprogramma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving' door minister de Jonge naar de Tweede Kamer gestuurd. De verduurzaming in de gebouwde omgeving moet aanzienlijk versneld en opgeschaald worden. Dit beleidsprogramma werkt daarvoor via een vijftal programmalijnen voor een gebiedsgerichte aanpak op het gebied van warmtetransitie, de aanpak van woningen, de aanpak van utiliteitsgebouwen, bronnen en infrastructuur en innovatie in de bouw. Onderdeel hiervan zijn o.a. het Nationaal Isolatieprogramma en het stimuleren van hybride warmtepompen. Dit programma maakt deel uit van het 'Beleidsprogramma Klimaat' dat tegelijkertijd naar de Kamer is gestuurd. Dit is gericht op 60% CO₂-reductie in 2030 (ten opzichte van 1990).

Gemeenten hebben de landelijke doelstellingen veelal in eigen programma's vertaald, aangevuld met eigen lokale en regionale ambities en afspraken. Voor de opwek van grootschalige duurzame energie als zon en/of wind op land is de **Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord** (RES NHN) in 2021 vastgesteld. Daarin zijn de plannen voor grootschalige opwek van hernieuwbare energie (wind op land en zon) vastgelegd.

Daarnaast worden mogelijkheden verkend voor het inzetten van duurzame warmtebronnen en – technieken in plaats van fossiele brandstoffen. De plannen zijn tot stand gekomen via een intensief bottom-up proces waarmee de vele belangen en opgaven goed in beeld zijn gebracht. De regio Noord-Holland Noord is één van de dertig ‘energieregio’s’ in Nederland waar dit gebeurt. In 2024 zal de RES 2.0 vastgesteld worden.

Zeer groot knelpunt in de energietransitie is de energie-infrastructuur. In de provincie Noord-Holland is daarvoor een **Taskforce energie-infrastructuur** ingesteld. De OD NHN heeft periodiek overleg met Liander. In het overleg spreekt de OD met Liander de projecten door die gericht zijn op het oplossen van de huidige netcongestie op het elektriciteitsnetwerk van Noord-Holland. Het gaat dan over zaken als ‘welke ontwikkelingen zijn actueel, welke milieuaspecten zijn relevant en hoe kunnen we vroegtijdig expertise inbrengen’.

De OD NHN kan een aantal taken en rollen voor de gemeenten en regio’s invullen. Deze variëren, afhankelijk van de wens van de gemeente of samenwerkende gemeenten, van een beleidsadviserende tot een uitvoerende rol of een rol van initiator of coördinator van lokale, regionale of bovenregionale projecten.

Bij de werkzaamheden van de OD NHN wordt de energietransitie steeds meer merkbaar. Bij elk omgevingsaspect krijgen we steeds meer adviesaanvragen te behandelen die een relatie hebben met de energietransitie zoals:

- Kleine windturbines die sinds de invoering van de Omgevingsverordening NH 2020 onder bepaalde voorwaarden zijn toegestaan in het werkingsgebied landelijk gebied. De meeste gemeenten in Noord-Holland hebben nog geen beleid voor kleine windturbines. Wij merken voor het aspect geluid en externe veiligheid dat de aanvragen in het buitengebied toenemen en dat in toenemende mate wordt gevraagd of de OD NHN wil meedenken in beleid.
- Het team Externe veiligheid krijgt in toenemende mate adviesaanvragen voor de realisatie van biogas (monovergisters) in het agrarisch- en buitengebied. Door de combinatie van weertypes, zon en wind en door daarnaast energie uit mest te halen, willen bedrijven steeds meer het voortouw nemen in een zelfvoorziening van energie. De kans op overbelasting van het elektriciteitsnet, wordt met zelfvoorzienende bedrijven ook verminderd omdat ze de verkregen energie kunnen uitmiddelen.
- Vanuit het gasloos bouwen (nieuwbouw) en de transitie binnen de bestaande bouw naar aardgasloos merken wij dat de aanvragen/meldingen van bodemenergiesystemen in het algemeen toenemen. Ook de aanvragen van meerdere warmtepompen tegelijk komen steeds vaker voor. Hierbij speelt het aspect geluid een belangrijke rol om overlast en klachten te voorkomen.
- Tot slot zijn inmiddels de eerste buurtbatterijen gerealiseerd. Deze zijn van belang om de pieken van overbelasting van het elektriciteitsnetwerk op te vangen. Buurtbatterijen geven brandgevaar, waar nog geen duidelijke regelgeving voor is en ze produceren geluid. De OD kan hierin adviseren over de aspecten externe veiligheid en geluid.

Er ligt een grote uitdaging om de opgave voor verduurzaming van de woningen en het behoud van de gebouwbewonende beschermde diersoorten en de biodiversiteit hand in hand te laten gaan. Zeer actueel vanwege de budgetten die de gemeenten van het Rijk ontvangen om isolatiemaatregelen te (laten) treffen voor particuliere koopwoningen van mensen met een kleine beurs en voor de woningen met de DEFG-labels. De meest geëigende wijze om verduurzamingsactiviteiten op grote schaal mogelijk te maken is het opstellen van een zogenoemd ‘soortenmanagementplan’ op basis waarvan de provincie een gebiedsgerichte ontheffing van de Wet natuurbescherming kan verlenen. Dit traject neemt al gauw twee jaar in beslag. Op dit moment wordt landelijk en binnen de provincie Noord-Holland gekeken welke handelingsperspectieven voor de verduurzamingsopgave voor korte(re) termijn geboden kunnen worden.

2.3.5 Energiebesparing bij bedrijven

De verduurzaming van het energiegebruik van industrie en dienstensector is een belangrijke pijler uit het Klimaatakkoord. Via verschillende sporen wordt hierop ingezet. Eén daarvan is het intensiveren van het toezicht op de wettelijke energiebesparingsplicht (de zogenaamd Erkende Maatregelen Lijsten, EML-controles). Met behulp van subsidies vanuit het Rijk en provincie zijn ook in de periode 2024 -2026 extra inspanningen mogelijk rond stimulering, toezicht en handhaving van de besparingsplicht. Het betreft de subsidies in het kader van de SPUK-Toezicht Energiebesparing en het Provinciaal Energiebesparingsakkoord (EBA).

Per 1 juli 2023 is een omvangrijke wetswijziging van kracht rond de energiebesparingsplicht. De doelgroep is uitgebreid en het toezicht is een basistaak voor omgevingsdiensten geworden. De EML lijst is grondig herzien wat de nodige vragen oproept in de praktijk.

Per 1 januari 2024 is een nieuwe rapportageplicht voor werkgerelateerd personenvervoer (voor instellingen met meer dan 100 werknemers) van kracht. Ook het toezicht hierop (per 1 jan 2025) is een basistaak voor omgevingsdiensten.

Het databasebeheer ten behoeve van registratie, planning, toezicht, monitoring en rapportage kent door de wetwijzigingen, nieuwe wetgeving en nieuwe voorwaarden vanuit het Rijk, een grote dynamiek. In 2024 gaat de OD NHN gebruik maken van Digitale Checklists. Intern moet het databasebeheer rond de energiebesparingsplichten worden geïmplementeerd in het centrale systeem Open Wave en Digitale Checklists.

In dit dynamische taakveld vragen nieuwe wetgeving, extra financiering, nieuwe voorwaarden, afstemming met stimuleringstrajecten en partners (de provincie, vier omgevingsdiensten in Noord-Holland, gemeenten en vertegenwoordiging van het bedrijfsleven zoals Duurzaam Ondernemersloket West Friesland), bijscholing en het databasebeheer, continu veel voorbereiding en inspanning.

Omdat het toezicht op energiebesparing steeds specialistischer en complexer wordt, start de OD NHN in 2024 met een team van gespecialiseerde toezichthouders. In de huidige arbeidsmarkt is het nog wel een uitdaging om dit formatief rond te krijgen. Het kernteam Energiebesparing Bedrijven van de OD NHN organiseert en coördineert het werk rond het toezicht op de energiebesparing voor bedrijven.

2.3.6 Circulaire economie

De OD NHN zet samen met gemeenten en provincie in op de circulaire transitie. Dat doen we onder andere door:

1. Vanuit Circulair Westfriesland werken we aan het sluiten van materiaalketens. Dat doen we sectorgericht door het uitbouwen van/bouwen aan circulaire ketensamenwerking. Dat doen we vanuit een vastgestelde strategie en actieagenda en werken daarbij naast (distributie)ketens samen met verschillende overheden en (kennis)partners. Het doel is het veiligstellen van grondstoffen voor hergebruik en het terugdringen van de milieu-impact (emissies, gevaarlijke stoffen etc.) in de sectoren waar de urgentie het grootst is. De sectoren zijn:
 - Bouw, infrastructuur en grond-, weg- en waterbouw (GWW)
 - Agrarisch (kringlooplandbouw) en biograndstoffen
 - Zorg
 - Maakindustrie
 - Horeca en recreatie
 -

Het coördinatorschap van Circulair Westfriesland wordt door de omgevingsdienst ingevuld. Circulair Westfriesland werkt met een eigen jaarprogramma met input vanuit de ketensamenwerking binnen de sectoren en wordt door het kernteam Circulair Westfriesland opgesteld en in uitvoering gebracht, waaronder:

- a. Samen met provincie coördineren en uitvoering geven aan de Circulaire deal secundaire bouwmaterialen NHN.
- b. Projectaanpak maken Zorg Field lab bron- of nascheiding incontinentiemateriaal/luiers met HVC en GP Groot.
- c. Met partners een Biobased BouwLAB (werktitel) realiseren in Noord-Holland Noord.
- d. Pilots opwaarderen (drijf)mest uitvoeren (als financiering rondkomt).

2. Landelijk werkt de OD NHN actief mee aan projecten en processen om circulaire bouwstenen op te leveren die bijdragen aan het nieuwe VTH-stelsel. Waaronder het landelijk inventariseren van welke experimenten en pilots er zijn gedaan binnen o.a. de agrarische sector, wat de resultaten zijn, de geleerde lessen en of die resultaten gevalideerd kunnen worden en daarmee in een handreiking beschikbaar komen voor de omgevingsdiensten.
3. Green Deal Zorg krijgt in Noord-Holland Noord een vervolg, waarin ook circulair is meegenomen. Zorginstellingen zetten zich in om 30% minder grondstoffen/materialen te gebruiken in 2026 en 50% in 2030. Daarvoor is ketensamenwerking en ketentoezicht noodzakelijk. Afspraken over de inspanningen zijn in de Green Deal Zorg vastgelegd. Vanuit de ketensamenwerking Circulair Westfriesland wordt aan de uitvoering en programmering gewerkt.

2.3.7 Natuur

Bij de natuurtaken zijn diverse ontwikkelingen te zien.

- *Omgevingswet:* Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal naar verwachting de afstemming en samenwerking met ketenpartners toenemen. Dit komt omdat de Omgevingswet de mogelijkheid biedt om één vergunning aan te vragen waarover meerdere bevoegde gezagen over verschillende onderdelen een besluit moeten afgeven. Ook dienen initiatieven meer aan de voorkant met elkaar worden geregeld via bijvoorbeeld een omgevingstafel of door middel van een vooroverleg.
- *Verduurzaming:* De verduurzaming van woningen zorgt ervoor dat we mogelijk grote hoeveelheden gelijksoortige aanvragen binnenkrijgen m.b.t. soortenbescherming. Er wordt een project opgestart om een soortenmanagementplan (SMP) te ontwikkelen en getracht om de gemeenten handvatten te bieden voor de periode tot aan de realisatie van het SMP. Beide lastige opgaven. Daarnaast wil de OD NHN samen met de deelnemende gemeenten de natuurbescherming een volwaardige plek geven binnen de verduurzamingsopgave.
- *Rechtelijke uitspraken zorgen voor andere inzichten:* Waar voorheen dit met name gold voor het werkveld van gebiedsbescherming en dan met name stikstof, hebben we dit in 2023 ook gezien voor soortenbescherming zowel voor Ruimtelijke Ingrepen als Beheer en schadebestrijding. Mogelijk dat we ons hier ook in 2024 mee geconfronteerd zien. Dit zal wellicht in 2024 effect hebben op meerdere onderwerpen omdat deze laatste gebaseerd is op een landelijk gebrek aan gefundeerde en voldoende informatie rondom de staat van instandhouding.
- *Wet Open Overheid (Woo) en maatschappelijk gevoelige dossiers:* De OD NHN is nog steeds veel tijd kwijt aan het beantwoorden van Woo-verzoeken en het opvragen van volledige dossiers ten behoeve van een project. Dit samen met de tijd die de OD NHN spendeert aan het beantwoorden (samen met onze partners) van een groeiend aantal Staten –en raadsvragen, maakt dat we in het UP rekening moeten houden met de groeiende interesse voor de maatschappelijke dossiers die wij behandelen.
- *Balans zoeken:* Er wordt gezocht naar balans tussen o.a. recreatieve mogelijkheden, natuureducatie en de bescherming van gebieden en soorten. Er is de afgelopen jaren een fors stijgende trend in het aantal adviesaanvragen Natuur. Door de landelijke ontwikkelingen rond stikstof is er veel behoefte aan advies, maar kunnen maar weinig vergunningaanvragen worden afgerond. Dit heeft ook in 2024 naar verwachting invloed op de doelstellingen en taakuitoefening van de OD NHN.

2.3.8 Meerjarenagenda Omgevingsveiligheid (voorheen IOV)

Provincies en gemeenten zijn als bevoegd gezag verantwoordelijk voor externe veiligheid in Nederland. De uitvoering van deze taken is voor een belangrijk deel belegd bij omgevingsdiensten en veiligheidsregio's. Vanaf 2004 zijn programmatische middelen beschikbaar gesteld voor de versterking van de uitvoering van lokale externe veiligheid (EV)-taken. In de periode 2015-2020 is dit gebeurd in het kader van de Impuls Omgevingsveiligheid (IOV). Die heeft beoogd om de uitvoeringsdiensten te versterken. De middelen zijn vanaf 2021 aan het gemeentefonds toebedeeld, waarbij is aangesloten op bestaande structuren en processen rondom de financiële verhoudingen. IOV is vanaf dit moment voor de overige onderdelen overgegaan in de Meerjarenagenda Omgevingsveiligheid (MVO).

De OD NHN heeft gemeenten gevraagd om de middelen voor externe veiligheid te reserveren. Hiertoe is in afgelopen jaren een project (IOV) opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Ook voor komend jaar wordt een projectplan MVO opgesteld. Mede door de komst van de Omgevingswet zijn er nog diverse onderwerpen en projecten uit te voeren rond externe veiligheid die we centraal kunnen aanpakken. Voor 2024 zal het volledig maken van de gegevens in het REV voor activiteiten en kwetsbare gebouwen en locaties centraal staan, naast de inventarisatie van zeer kwetsbare gebouwen gelegen of geprojecteerd binnen aandachtsgebieden.

Daarnaast is automatische koppeling aan het REV ook een belangrijk onderwerp waarvoor inhoudelijke input en ondersteuning vanuit team Externe veiligheid nodig zal zijn. Deze onderwerpen worden in een projectplan nader beschreven en toegelicht.

2.3.9 Programmabeleid Externe veiligheid

In 2023 hebben we een concept beleid EV voorbereid. In dit conceptprogramma wordt de systematiek en uitwerking van het te voeren gemeentelijk Externe Veiligheidsbeleid beschreven.

Aan het programma wordt een algemene toelichting op externe Veiligheid in het omgevingsplan toegevoegd. Hierin wordt de harmonisering van beleidsregels in het omgevingsplan beschreven. Onderdeel daarvan is een bijlage met voorbeeldregels rondom externe veiligheid. In deze regels is het beschreven beleid uit het programma vertaald naar regels die opgenomen moeten worden in het definitieve omgevingsplan. Ook is het programma toepasbaar voor het tijdelijke omgevingsplan, zodat in aanloop naar een definitief omgevingsplan het beoogde beleid ook in de overgangsfase al wordt toegepast.

Om het programma uit werken en toe te spitsen op de lokale situatie wordt met de gemeente, Veiligheidsregio en GGD afgestemd over specifieke aandachtspunten binnen de gemeente.

In het programma EV wordt naast de systematiek van de regelgeving en het te voeren extern veiligheidsbeleid, de actuele situatie met betrekking tot aanwezige risicobronnen beschreven, om vervolgens daaraan de beoogde werkwijze (hoe hiermee om te gaan) toe te voegen. Daarnaast dienen per gemeente voor gebiedsgerichte risicoprofielen de gebiedstypen op kaart weergegeven te worden. Deze gemeente specifieke zaken worden in het individuele programma EV uitgewerkt voor al onze gemeenten. Deze uitwerking is gepland en begroot als project in het UP 2024.

2.3.10 Dreigingsbeeld milieucriminaliteit

Het rapport Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit is tot stand gekomen door samenwerking van de meeste partijen die betrokken zijn bij het toezicht op en de handhaving van wet- en regelgeving die bedoeld is om het milieu te beschermen. In het rapport zijn negen vormen van milieucriminaliteit geselecteerd die nader zijn uitgediept:

- Mestfraude
- Illegale gewasbeschermingsmiddelen
- Bodemketen
- Afvalcriminaliteit
- Oliefraude
- Gefluoreerde broeikasgassen
- Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)
- Vuurwerkcriminaliteit
- Wildlife crime

Er wordt gekeken naar hoe de samenwerkende partners die vertegenwoordigd zijn in het Selectieoverleg kunnen komen tot een gezamenlijke (meerjaren) prioritering op basis van de genoemde speerpunten. Dit gaat dus ook impact hebben op de werkzaamheden van de afdeling Toezicht en Handhaving van OD NHN.

2.3.11 Geluidcontroles horeca en evenementen

De geluidsbelasting voor de omgeving als gevolg van het ten gehore brengen van muziek bij evenementen en horeca blijft een aandachtspunt. Een te hoge geluidbelasting kan leiden tot veel overlast, klachten, gezondheidsschade en aantasting van met name nachtelijke natuurwaarden. Het aantal evenementen zit weer op het niveau van vóór de coronapandemie.

Horeca-activiteiten vallen onder de Omgevingswet niet meer onder rijksregels maar worden in het omgevingsplan geregeld. Dat geldt ook voor de geluidsnormen. Evenementen worden ook in het omgevingsplan geregeld. Onder de Omgevingswet betreft het dus een omgevingsplanactiviteit. Geluidcontroles bij horeca en evenementen zijn daarmee een plustaaak. De verwachting is dat gemeenten blijven vragen om geluidcontroles. De OD NHN blijft met de gemeenten in overleg om te bezien hoe de controles het meest efficiënt kunnen worden uitgevoerd en ingepast in het uitvoeringsprogramma. De OD NHN kan gemeenten adviseren bij het opstellen van geluidsnormen in evenementenvergunningen en -beleid.

2.3.12 Wet open overheid (Woo)

De afgelopen jaren is een significatie toename te zien van het aantal verzoeken in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en de opvolger Wet open overheid (Woo). Daarnaast is een toename te zien als het gaat om het aantal grotere Woo-verzoeken.

De Woo geeft iedereen het wettelijk recht op toegang tot publieke informatie en verplicht de overheid tot actieve openbaarmaking en transparantie. De Woo introduceert nog een aantal maatregelen om de openbaarheid van de overheid te vergroten. Zo moet elke overheidsorganisatie een contactfunctionaris hebben die als taak heeft om mensen te ondersteunen bij hun vragen over informatie, en het zoeken en vinden van de juiste informatie. Het is aannemelijk dat door de vereiste actieve openbaarmaking, ook vanwege de strenge privacy-eisen, meer werk ontstaat voor de OD NHN op dit vlak.

2.3.13 Water

De kwaliteit van het water in Nederland vraagt steeds meer aandacht. Lozingen van bedrijven op het riool (de zogenaamde indirecte lozingen) kunnen gevolgen hebben op het zuiveringsproces en op de kwaliteit van het gezuiverde afvalwater uit de rioolwaterzuivering. De betrokken partijen (gemeenten, provincie, waterschap, drinkwaterbedrijf, natuurbeheerder PWN, Rijkswaterstaat en omgevingsdiensten) gaan nauwer samenwerken om de grip op de lozingen van probleemstoffen te versterken en bedrijven aan te moedigen door gewenst gedrag te stimuleren en ongewenst gedrag te ontmoedigen en waar nodig handhavend op te treden. Onderdeel van deze gezamenlijke bronaanpak is de bemonstering van afvalwater bij bedrijven op probleemstoffen. Zeer Zorgwekkende stoffen (ZZS) zijn daarbij een belangrijk aandachtspunt. De werkgroep Indirecte Lozingen van de OD NHN voert deze bemonsteringen uit.

Ook het gebruik van zoet water vraagt steeds meer aandacht omdat dit steeds schaarser wordt. In het kader van circulariteit is dit dus ook een aandachtspunt (denk bijvoorbeeld aan het sturen op gesloten koelwatersystemen).

Indirecte lozingen is een focuspunt Uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024-2027. In het uitvoeringsprogramma 2024 is hier invulling aan gegeven door de uitgangspunten van de pilot HHNK op te nemen. Het gaat hier om 30 controles verdeeld over de 16 gemeenten.

3 BESCHRIJVING WERKZAAMHEDEN

Voor het grootste deel van de werkzaamheden geldt dat de U&H-strategie richting geeft aan o.a.: de wijze van prioriteren, uitgangspunten & randvoorwaarden, criteria, werkwijze en monitoring.

3.1 Regulering

Onder regulering wordt verstaan: het toepassen van normatieve prikkels om beleidsdoelen te realiseren. Dit omvat het stellen van regels, binnen de kaders van wet- en regelgeving. Meer in het bijzonder gaat dit over het verlenen van toestemming door het bevoegd gezag., op basis van toetsing van een aanvraag of melding aan de wettelijke voorschriften.

De wijze waarop hieraan uitvoering wordt gegeven is beschreven in de U&H-strategie in de deelstrategie: Reguleringsstrategie.

Om de uitvoering te monitoren zijn in de strategie diverse indicatoren benoemd. Rapportage hierop vindt jaarlijks plaats. Het betreft de volgende indicatoren:

3.1.1 Indicator Beoordelingen op aanvraag

Beoordelingen op aanvraag	
Doel	Omgevingsvergunningen en overige beoordelingen zijn rechtmatig (d.w.z. overeenkomstig wet- en regelgeving en tijdig verleend) en doelmatig (d.w.z. dragen bij aan het behalen van de maatschappelijke opgave en zijn begrijpelijk).
Indicatoren	<i>Outcome (kwalitatief):</i> ▪ Wijze waarop omgevingsvergunningen en overige beoordelingen bijdragen aan beleidsdoelstellingen ▪ Gehoor geven aan randvoorwaarden uit de werkprocessen (gebruik sjablonen, vier-ogenprincipe, handhaafbaarheidscontrole, etc.) <i>Output (kwantitatief):</i> ▪ Aantal vergunningen, meldingen, maatwerkvoorschriften, gelijkwaardige maatregelen ▪ percentage van de ontvankelijk verklaarde aanvragen, binnen de gestelde termijnen
Monitoring	De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door een representatieve steekproef op de afgegeven beoordelingen. Output-indicatoren houden we voortdurend actueel. Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.

3.1.2 Indicator Ambtshalve beoordelingen (proactief)

Ambtshalve beoordelingen (proactief)	
Doel	Ambtshalve beoordelingen zijn gericht op het behalen van de beleidsdoelstellingen. Deze beoordelingen zijn rechtmatig (d.w.z. overeenkomstig wet- en regelgeving en actueel) en doelmatig (d.w.z. dragen bij aan het behalen van de maatschappelijke opgave en zijn begrijpelijk).
Indicatoren	<i>Outcome (kwalitatief):</i> - wijze waarop omgevingsvergunningen en overige beoordelingen bijdragen aan beleidsdoelstellingen. - gehoor geven aan randvoorwaarden uit de werkprocessen (gebruik sjablonen, vier-ogenprincipe, handhaafbaarheidscontrole, etc.). <i>Output: (kwantitatief):</i> - percentage omgevingsvergunningen die ouder zijn dan 10 jaar
Monitoring	De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door een representatieve steekproef van de afgegeven beoordelingen. De monitoring van de output-indicator geschiedt door een jaarlijkse analyse van de actualiseringsnoodzaak van in ieder geval de omgevingsvergunningen en milieubelastende activiteiten die ouder zijn dan 10 jaar. Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.

3.1.3 Indicator Maatwerkvoorschriften

Maatwerkvoorschriften	
Doel	Maatwerkvoorschriften zijn rechtmatig (d.w.z. overeenkomstig wet- en regelgeving) en doelmatig (d.w.z. dragen bij aan het behalen van de maatschappelijke opgave en zijn begrijpelijk).
Indicatoren	<i>Outcome (kwalitatief):</i> • mate waarin wordt ingezet op de meest relevante thema's; • gehoor geven aan randvoorwaarden uit de werkprocessen (gebruik sjablonen, vier-ogenprincipe, handhaafbaarheidscontrole, etc.). <i>Output: (kwantitatief):</i> • aantal verleende maatwerkvoorschriften.
Monitoring	De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door een representatieve steekproef van de afgegeven beoordelingen. De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door een representatieve steekproef van de afgegeven beoordelingen. Output-indicatoren houden we voortdurend actueel. Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.

3.2 Uitvoeren subsidieaanvragen en leningen

3.2.1 Subsidieaanvragen

Deze werkzaamheden betreffen het ontzorgen van gemeenten bij de uitvoering van subsidieregelingen en verordeningen die tot doel hebben om bewoners aan te zetten tot het nemen van energiebesparende maatregelen aan hun woning:

- Subsidie duurzame energiemaatregelen waarmee ook de gelden vanuit de Nationale Isolatieaanpak ingezet kunnen worden.
- Subsidie pioniersregeling aardgas
- Duurzaamheidsleningen

In 2024 zullen er ook subsidieregelingen voor klimaatadaptieve maatregelen uitgevoerd worden.

3.3 Naleving

Naleving omvat alle activiteiten die erop zijn gericht de naleving van geldende wet- en regelgeving te bevorderen. Hieronder worden gerekend: preventie, toezicht en handhaving (inclusief sanctioneren en gedogen). De wijze waarop hieraan uitvoering wordt gegeven is beschreven in de U&H-strategie in de deel-strategieën:

- Preventiestrategie
- Toezichtstrategie
- Handhavingsstrategie
 - o Sanctioneringstrategie
 - o Gedoogstrategie

Om de uitvoering te monitoren zijn in de strategie diverse indicatoren benoemd. Rapportage hierop vindt jaarlijks plaats. Het betreft de volgende indicatoren:

3.3.1 Indicator Preventie

Preventie	
Doel	Verbeteren van de spontane naleving van wet- en regelgeving.
Indicatoren	<i>Outcome (kwalitatief):</i> • Relevante wet- regelgeving is duidelijk; inwoners en bedrijven begrijpen de bedoeling van wet- en regelgeving en wat er van ze wordt verwacht. <i>Output: (kwantitatief):</i> • Aantal LHS-scores, type A (goedwillend/ onwetend).
Monitoring	De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt periodiek door representatieve enquêtering van burgers en bedrijven. Rapportage vindt 1 keer per 4 jaar plaats. De monitoring van output-indicatoren is een voortdurend proces. Deze gegevens worden actueel gehouden. Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.

3.3.2 Indicator Regulier toezicht

Regulier toezicht	
Doel	Verbeteren van de spontane naleving van wet- en regelgeving.
Indicatoren	<i>Outcome (kwalitatief):</i> • Relevante wet- regelgeving is duidelijk; gecontroleerden begrijpen de bedoeling van wet- en regelgeving en wat er van ze wordt verwacht. • Duiding verandering naleefgedrag op basis van scores LHSO. Dit betreft de X-as. Verandering is slechts waarneembaar over een meerjarig tijdspad. <i>Output: (kwantitatief):</i> • aantal overtredingen • percentage gevallen waarbij men bij routinematige controles voldoet bij eerste controle
Monitoring	De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt periodiek door representatieve enquëtering van

gecontroleerden. Rapportage vindt 1 keer per 4 jaar plaats.

De monitoring van output-indicatoren is een voortdurend proces. Deze gegevens worden actueel gehouden. Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.

3.3.3 Indicator Ketentoezicht op activiteiten

Ketentoezicht op activiteiten	
Doel	Optimale samenwerking in het ketentoezicht.
Indicatoren	<i>Outcome (kwalitatief):</i> • Mate waarin samenwerking als effectief wordt beschouwd door ketenpartners en OD NHN. • Duiding relevante (keten)partners; duiding van veranderingen in het speelveld. <i>Output: (kwantitatief): N.v.t.</i>
Monitoring	De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door een vierjaarlijkse evaluatie van de samenwerking met de ketenpartners. Rapportage vindt 1 keer per vier jaar plaats.

3.3.4 Indicator Klachten en handhavingsverzoeken

Doel	Inkomende klachten en handhavingsverzoeken handelen we efficiënt af. De OD NHN neemt, nadat een klacht of handhavingsverzoek in behandeling is genomen, elke klacht en elk handhavingsverzoek serieus.
Indicatoren	<i>Outcome (kwalitatief):</i> N.v.t. <i>Output: (kwantitatief):</i> • Percentage teruggekoppeld binnen de gestelde termijnen (klacht) of wettelijke termijnen (handhavingsverzoek).
Monitoring	De monitoring van output-indicatoren is een voortdurend proces. Deze gegevens worden actueel gehouden. Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.

Wijze van prioriteren bij klachten en handhavingsverzoeken
Klachten en handhavingsverzoeken gaan boven reguliere controles.

3.3.5 Indicator Sanctioneren

Sanctioneren	
Doel	Verbetering van naleving van wet- en regelgeving.
Indicatoren	<i>Outcome (kwalitatief):</i> • Duiding verandering naleefgedrag op basis van scores LHSO. Dit betreft de X-as. Verandering is slechts waarneembaar over een meerjarig tijdspad. <i>Output: (kwantitatief):</i> • aantal toegepaste sancties (per type) • aantal recidieven
Monitoring	De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door analyse van de overtreders met de hoogste LHSO-scores. Rapportage vindt 1 keer per 4 jaar plaats. Output-indicatoren houden we voortdurend actueel. Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.

3.3.7 Indicator Gedogen

Gedogen	
Doel	In passende situaties bewust afzien van sanctioneren.
Indicatoren	<i>Outcome (kwalitatief):</i> - afgegeven gedoogbeschikking of -brief <i>Output: (kwantitatief):</i> - aantal verstrekte gedoogbeschikkingen
Monitoring	De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door een representatieve steekproef van de afgegeven gedoogbeschikkingen. Output-indicatoren houden we voortdurend actueel. Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.

3.4 Adviesverlening

De OD NHN heeft de kennis in huis om te adviseren over verschillende milieuaspecten (zoals duurzaamheid, lucht, licht, geur, trillingen, geluid, bodem, externe veiligheid, natuur). Dit advies geeft de OD NHN in het kader van adviesaanvragen voor de fysieke leefomgeving (zoals gebiedsontwikkelingsprojecten, omgevingsvisies, omgevingsplannen, advies aanvraag omgevingsvergunning, duurzaamheidsbeleid, gemeentelijke geluidkaart en faunabeheerplannen). Daarnaast bevat de adviesfunctie ook het opstellen van de uitvoerings- en handavingsstrategieën (U&H-strategieën), analyses die ten grondslag liggen aan pilotprojecten, en deelname in thematische werkgroepen (zoals energietransities, roadmaps ten behoeve van verduurzaming van bedrijven, circulaire economie).

De wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de externe adviesverlening ten aanzien van aspecten in de fysieke leefomgeving is beschreven in de U&H-strategie.

Om de uitvoering te monitoren zijn in de strategie indicatoren benoemd. Rapportage hierop vindt jaarlijks plaats. Het betreft de volgende indicator:

3.4.1 Indicator Adviesverlening

Adviesverlening	
Doel	Adviezen dragen bij aan rechtmatigheid (d.w.z. overeenkomstig hogere wet- en regelgeving) en doelmatigheid (d.w.z. dragen bij aan het behalen van de maatschappelijke opgave en zijn begrijpelijk) van wet- en regelgeving en beleid.
Indicatoren	<i>Outcome (kwalitatief):</i> • de vraag uit de adviesaanvraag wordt beantwoord • het advies past binnen het wettelijk kader • de maatschappelijke opgave wordt in acht genomen <i>Output: (kwantitatief):</i> • aantal responsen vanuit deelnemers dat advies niet wordt overgenomen • aantal afgegeven adviezen per thema
Monitoring	De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door een representatieve steekproef onder de verleende adviezen. Deze vindt elk jaar plaats. Output-indicatoren houden we voortdurend actueel. Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.

3.5 Divers / projecten

Divers / projecten betreft werkzaamheden met een projectmatig karakter. Vaak zijn ze gekoppeld aan ontwikkelingen die worden voorzien.

3.5.1 Opsporingswerkzaamheden

De OD NHN kan optreden op basis van de noodverordeningen van de vijf Noord-Hollandse Veiligheidsregio's voor zover de buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van de OD NHN zijn aangewezen. Op dit moment is dat voor de Veiligheidsregio's:

- Noord-Holland Noord
- Kennemerland
- Amsterdam-Amstelland

3.5.2 Projecten

Bij deze taak gaat het onder andere om werkzaamheden die projectmatig en/of incidenteel van aard zijn en inzet op intensieve dossiers. Projecten worden lokaal of in regionaal verband uitgevoerd.

Voorbeelden van projecten zijn:

Projecten duurzaamheid:

Regionaal:

- Regio Alkmaar en Regio Westfriesland: coördinatie en organisatie van 'Gluren bij de Duurzame Buren'
- Regio Westfriesland: coördinatie en uitvoering circulair Westfriesland
- Regio Westfriesland: coördinatie en penvoerderschap van het meerjarenprogramma energiebesparing bestaande particuliere woningbouw Westfriesland 2023 – 2026 (provinciale subsidie op grond van de Uitvoeringsregeling subsidie energiebesparingsprogramma woningen Noord-Holland 2023) Regio Westfriesland: coördinatie van het regio-overleg duurzaamheid, communicatie-overleg duurzaamheid en de regionale werkgroep isolatie/energiebesparing
- NHN: organisatie van de week van de Circulaire Economie

Lokaal:

- (Mede)opstellen van beleid over energiearmoede vanuit de Specifieke Uitkering 'Energie armoede' van subsidieverordeningen voor woningeigenaren en het uitvoeren van deze subsidieverordeningen (o.a. voor inzet energiearmoede gelden en middelen vanuit het Nationaal isolatieprogramma)
- Opstellen van Verordeningen duurzaamheidsleningen, voor sommige gemeenten ook de uitvoering daarvan
- Campagnes voor woningeigenaren voor verduurzaming organiseren, organiseren/projectleiding projecten verduurzaming monumenten en verduurzaming Verenigingen van Eigenaren (VvE's) of collectieve inkoopacties. Coördinatie stimulering bedrijven vanuit het Energiebesparingsakkoord waarbij (concrete uitvoering via bezoek aan bedrijven door een externe partij)

Projecten Externe Veiligheid

Regionaal:

- Impuls omgevingsveiligheid

Projecten Geluid

Regionaal:

- Meerjarenprogramma wegverkeer (Kop van) Noord-Holland
- Meerjarenprogramma railverkeer (Kop van) Noord-Holland

Lokaal:

- Sanering wegverkeerslawaaï
- Sanering railverkeerslawaaï
- Omgevingslawaaï

Projecten Bodem

Regionaal:

- Bodemkwaliteitskaarten en bodemfunctieklassenkaarten

Projecten Toezicht en Handhaving

Lokaal:

- Evenementen. De OD NHN voert op verzoek van gemeenten geluidmetingen uit bij evenementen. Daarbij wordt getoetst of aan de geluidnormen van de evenementenvergunning wordt voldaan. Indien er een overschrijding van de normen wordt geconstateerd wordt direct contact opgenomen met de organisator van het evenement om het geluidniveau omlaag te brengen. Indien hier geen gehoor aan wordt gegeven wordt de handhaving ingezet.
- EML (Energiebesparing bij bedrijven). Zie toelichting paragraaf 2.3. 5..
- Ondernijning. Ondernijning staat hoog op de politieke agenda en is een focuspunt in de nieuwe Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027. Er is invulling gegeven aan dit focuspunt door gezamenlijke handhavingsacties met gemeenten en overige (handhavings)partners bij bedrijventerreinen op te nemen in het uitvoeringsprogramma 2024. Een andere invulling van dit focuspunt is inzicht krijgen en borgen van wat er op bedrijventerreinen plaatsvindt. Dit wordt gedaan door een medewerker verantwoordelijke te maken voor dit bedrijventerrein (oog- en oorfunctie). Als het ware adopteert een medewerker een gebied of bedrijventerrein. Door het uitwisselen van deze informatie met elkaar kunnen we misstanden en overtredingen eerder constateren en hierop acteren.
- ZZS (Zeer zorgwekkende zorgen). Zie toelichting paragraaf 2.3. 1.. Voor de hele regio Noord-Holland Noord is voor 2024 in totaal 200 uur gereserveerd om de ontwikkelingen te volgen en de eventuele consequenties te implementeren in de werkprocessen. Deze 200 uur zijn naar rato van inbreng van budget verdeeld over de opdrachtgevers.
- Ketentoezicht. Door het verzamelen en analyseren van data en informatie kunnen we gericht handelen bij vermeende overtredingen of trends. Ook wordt nauw samengewerkt met (handhavings)partners en wordt het landelijke datasysteem Inspectieview gevuld en gevolgd zodat we samen met en voor de partners kunnen optreden.

3.6 Randvoorwaardelijk

Randvoorwaardelijke werkzaamheden zijn niet-overheadtaken die ondersteunend zijn aan het primaire proces en bijdragen aan gezamenlijk gewenste kwaliteit. Deze taken zijn niet één op één toe te rekenen aan een specifiek product en/of een specifieke opdrachtgever (niet direct 'aanbod' gerelateerd).

3.6.1 Proces- en VTH-ondersteuning

Proces- en VTH-ondersteuning betreft het ondersteunen en versterken van het VTH-proces.

Deze werkzaamheden omvatten de volgende producten:

- 24 uursdienst
- Milieuvluchten
- Kwaliteitscriteriacyclus
- Beleidsontwikkeling

3.6.2 Samenwerking en ontwikkeling

Onder samenwerking en ontwikkeling vallen het managen, ondersteunen en versterken van de mensen in productie en samenwerking binnen het primaire proces.

Deze werkzaamheden omvatten de volgende producten:

- Teamleiding/ coördinatoren
- Administratieve ondersteuning
- Overleg, Kennisdeling en Vakgerichte opleidingen

Teamleiding: De teamleider is een vertegenwoordiger, aanspreekpunt, leidinggevende of coördinator op teamniveau. Deze niet-overhead taak is niet 1-op-1 toe toerekenen aan een specifiek product en/of een specifieke opdrachtgever. Daarom is er voor gekozen om deze uren als een zelfstandig product op te nemen. De teamleiding zorgt voor de connectie tussen de uitvoerende en de managende (strategische) laag. De hoeveelheid teamleiders wordt mede bepaald door een realistische span of control (de hoeveelheid mensen die een teamleider direct leiding geeft). Voor het borgen van een goed teamresultaat en uitvoering van het UP is het belangrijk dat de organisatie over voldoende teamleiders beschikt.

Administratieve ondersteuning: De administratieve ondersteuning voor de uitvoering van de primaire taken in het U&H-keten maakt geen onderdeel uit van de producten, maar wordt als apart product onder de randvoorwaardelijke taken opgenomen. Het gaat hierbij om de intake van vergunningaanvragen, klachten en meldingen, het administreren en beheren van de werkprocessen en het uitvoeren van de publicatie- en postproces. Het is administratief lastig om deze niet-overhead taak 1-op-1 toe toerekenen aan een specifiek product en/of een specifieke opdrachtgever. Daarom is er voor gekozen om deze uren als een zelfstandig product op te nemen. Met de toename van taken/producten neemt ook de benodigde uren administratieve ondersteuning toe.

3.6.3 Databeheer

Zie hoofdstuk 2.2.2.